

WILLIAM M. LAFFERTY: **Participation and Democracy in Norway — The 'Distant Democracy' revisited**, (Universitetsforlaget: Oslo 1981)

Kirjoittaja lähtee omien tutkimustensa pohjalta, jotka koskettelivat vain yhtä Norjan teollistunutta kuntaa, kritisoimaan Willy Martinussenin kirjaa 'Fjerndemokratiet' lähinnä pohjautuen sen englanninkieliseen painokseen 'The Distant Democracy'. Pääkritiikki kohdistuu Martinussenin käyttämiin poliittisen aktiivisuuden mittareihin, jotka olivatkin hieman omaperäisiä. Martinussen jaoitteli surimman osan kansallisen haastatteluaineistonsa kohteista poliittisesti passiivisiksi johtuen osaksi siitä, ettei hän

tarkastele kaikkea yhteiskunnallisesti relevanttia toimintaa kuten aktiivisuutta ammattiyhdistysliikkeessä. Lafferty saa omissa analyyseissään noin 10 % vetäytyneiksi.

Toinen Laffertyn esittämä kritiikin pääkohde liittyy riippuvuussuhdetta kuvaaviin kertoimiin, joita Martinussenilla ovat etaja beta-kertoimet. Tämä ohella Lafferty katsoo, että gamma-kerroin tuottaisi parempaa ja täydellisempää informaatiota tämällytyypisissä aineistoissa. Laffertykaan ei sellaisenaan kritisoi MCA- ja AID-analyyseiden käyttöä, sillä ne luonnollisestikin soveltuvat juuri haastatteluanalyysin aineistojen käsittelyyn.

Kritiikissä Lafferty ei kuitenkaan tarkastele mahdollisia epälinenaarisia riippuvuuksia, joita varmaankin tämällytyypisissä yhteyksissä on. Lafferty painottaa hyvin voimakkaasti juuri lineaarisen riippuvuuden mittauksen tärkeyttä ja niitä tekijöitä, joilla tämällytyypiset asiat voidaan saada selville.

Lafferty hyökkää myös Martinussenin käyttämää poliittisen vieraantuneisuuden operationalisoitua vastaan. Poliittisen vieraantuneisuuden mittaaminen, joka liiankin orjallisesti seurailee Michiganin koulukunnan jalanjälkiä, ei ole pystynyt tarpeeksi uudistumaan uusien poliittisten ilmiöiden ja tilanteiden vaaimusten mukaisesti, mutta Lafferty ei tässääkään kritiikissään pysty nostamaan poliittista vieraantuneisuutta millekään uudelle tasolle.

Laffertyn kirjan paras anti sisältyy lukuun, missä kritisoidaan Martinussenin teoreettisia lähtökohtia ja erityisesti tarkastellaan erilaisia normatiivisia näkemyksiä politiikan tutkimuksesta. Nämä erilaiset näkemykset pohjautuivat William Alton-Kensonin jaotteluun *laissez faire*, korporatiivinen ja julkinen pluralismi. Tämä jako näyttää kyllä hyvin toimivan teoreettisena viitekehystenä, mutta tälläkään jaolla ei ole mitään selvää yhteyttä Norjan poliittiseen käytäntöön. Kritiikki tässäkin luvussa jää yksinomaan erilaisten viitekehysten esittelyksi ja tulkintojen etsimiseksi erilaisista empiirisistä tutkimustuloksista.

Laffertyn teos on vielä enemmän kuin Martinussenin 'Fjerdemokratiet' vailla mitään kytkeä poliittiseen todellisuuteen. Ainoastaan kirjan yhdessä kappaleessa viita-

taan puoluevallan ja julkisen puoluerahoituksen kasvuun viimeaikojen Norjassa. Tästä ei kuitenkaan tehdä mitään yleisimpiä johtopäätöksiä, vaan viisaudenkiveä pyritään etsimään vain anglo-amerikkalaisesta viitekehuksesta.

Empiirinen politiikan tutkimus, joka on pyrkinyt löytämään omat rajauksensa erilaisista viitekehyksistä ja typologioista ei näytä tuottavan kovinkaan selkeätä kuvaa poliittisen järjestelmän todellisesta toiminnasta. Varsinkaan tämällytyypisistä vain yhteen maahan kohdentuvista tutkimuksista ei päästä puusta pitkään. Erilaiset poliittisen aktiivisuuden 'metrimitat', jotka kullakin tutkijalla ovat varsin omaperäiset, eivät mahdollista todellista vertailua. Vain usean maan samanaikainen analyysi samoilla 'metrimitoilla', olkoonkin tämä mitta sitten kuinka vaillinainen tahansa, saattaa tuottaa vertailukelpoista tietoa. Tässäkin tapauksessa on otettava huomioon, että kullakin poliittisella järjestelmällä on omat erikoispiirteensä ja sama mitta ei ehkä mittakaan samoja asioita kaikkialla.

Laffertyn kirja on liiaksi kirtiikkiä vain kritiikin vuoksi, sillä se ei pysty nousemaan korkeammalle teoreettiselle tasolle kuin mitä 'Fjerdemokratiet'. Toki Martinussenin käyttämät mittausten menetelmät ansaitsevat kritiikin, mutta kritiikin tulisi johtaa parempiin tutkimuksiin ja tuottaa laaja ja kiinteä kuva poliittisen prosessin todellisesta toiminnasta.

Risto Sänkiäho